

ZÁMER KOMPLEXNEJ OBNOVY NÁRODNEJ KULTÚRNEJ PAMIAATKY

OBNOVA MALINOVSKÉHO PARKU

BSK, 2021

Obsah

1	Identifikačné údaje kultúrnej pamiatky	2
2	Majetkovoprávne údaje o kultúrnej pamiatke	2
3	Plánované budúce využitie pamiatky	2
4	Predpokladané zmeny národnej kultúrnej pamiatky	4
4.1	Revitalizácia parkovej zelene	4
4.1.1	Inventarizácia drevín	4
4.1.2	Údržba drevín	4
4.1.3	Koncepcia zelene	5
4.1.4	Druhovú skladbu a výsadbu drevín	5
4.1.5	Trávnaté plochy	5
4.1.6	Ovocná a kvetinová lúka, včelia záhrada	5
4.1.7	Údržba parku	6
4.1.8	Likvidácia skládky bioodpadu a vytvorenie nových priestorov pre kompostovanie bioodpadu ..	6
4.2	Terénne úpravy	6
4.3	Rekonštrukcia a dobudovanie technickej infraštruktúry	6
4.3.1	Rekonštrukcia oplotenia a vstupov do parku	6
4.3.2	Obnova/dobudovanie komunikácií a spevnených plôch	6
4.3.3	Rekonštrukcia a dobudovanie osvetlenia	6
4.3.4	Modernizácia inžinierskych sietí	6
4.3.5	Zdroj vody na zalievanie, vodozádržné opatrenia	6
4.4	Oddychovo-rekreačné priestory a aktivity	7
4.4.1	Vybudovanie odpočívadiel	7
4.4.2	Slnečný kúpeľ	7
4.4.3	Vybudovanie priestoru pre exteriérové kultúrno-spoločenské aktivity	7
4.4.4	Vytvorenie športových okruhov	7
4.4.5	Premiestnenie detského ihriska	7
4.4.6	Premiestnenie ihrísk za účelom multifunkčného využitia	7
4.4.7	Aktivity pre dospelých resp. seniorov	7
4.5	Obnova mobiliáru a vybavenia parku, zaujímavosti parku	7
4.5.1	Osadenie lavičiek, odpadkových košov a prvkov drobnej architektúry	7
4.5.2	Umiestnenie informačných tabúl /popisov na náučnom chodníku,	7
4.5.3	Rekonštrukcia jazierka a skalky v priekope	7
4.5.4	Osadenie prvkov pre podporu biodiverzity	8
4.5.5	Priestor pre land art prvky	8
4.5.6	Imitácia a prepojenie vodnej priekopy	8
4.6	Zázemie pre školu	8
4.6.1	Vybudovanie skleníkov	8
4.6.2	Záhony na pestovanie	8
4.6.3	Rekonštrukcia učebne v prírode	8

1 IDENTIFIKAČNÉ ÚDAJE KULTÚRNEJ PAMIATKY

Pamiatka: Park (Kaštieľ a park)
ČÚZPF: 452/2
Okres: Senec
Obec: Malinovo
Katastrálne územie: Malinovo

2 MAJETKOVOPRÁVNE ÚDAJE O KULTÚRNEJ PAMIAATKE

Predkladaný zámer rieši obnovu kultúrnej pamiatky s názvom „Park“, Bratislavská ul., Malinovo, parc. č. 1, 2/1, 2/4 a 2/10, č. v ÚZPF 452/2, ktorého 2/3 spoluvlastníkom je Bratislavský samosprávny kraj, Sabinovská 16, P. O. Box 106, 820 05 Bratislava a 1/3 spoluvlastníkom Obec Malinovo, ul. L. Svobodu 17, 900 45 Malinovo.

Parcely kaštieľ: 1
Parcely park: 2/1, 2/4 a 2/10

Vlastník: 2/3 Bratislavský samosprávny kraj, Sabinovská 16, 820 05 Bratislava
1/3 Obec Malinovo, L. Svobodu 17, 900 45 Malinovo

3 PLÁNOVANÉ BUDÚCE VYUŽITIE PAMIATKY

Základným východiskom, z ktorého vychádza zámer obnovy národnej kultúrnej pamiatky park Malinovo, je zachovanie súčasného primárneho využitia areálu parku na oddychové a kultúrno-vzdelávacie aktivity. Pre vlastníkov parku je podstatné, aby jeho areál zostal aj po komplexnej rekonštrukcii naďalej prístupný širokej verejnosti a slúžil ako priestor na relax jednak pre obyvateľov samotnej obce Malinovo, ako aj pre jej návštevníkov. Cieľom je obnoviť niekdajšiu historickú slávu parku, prinavrátiť mu jeho spoločenskú funkciu a spraviť z neho významné miesto na turistickej mape Bratislavského kraja.

Po komplexnej rekonštrukcii bude park slúžiť na prezentáciu pamiatkovo chránenej historickej zelene. Práve záchrana a obnova významných drevín zohráva pri pláne rekonštrukcie areálu kľúčovú rolu. Revitalizácia a rekonštrukcia na ploche parku bude zodpovedať požiadavkám pamiatkovej ochrany a bude robená citlivým prístupom v záujme prinavrátenia pôvodných hodnôt parku prírodne krajinárskeho charakteru z polovice 19. storočia.

Po dokončení obnovy bude park zároveň využívaný ako prirodzené a bezpečné miesto na stretávanie a spoločenské aktivity nie len pre domácich obyvateľov ale i návštevníkov Malinova. Z tohto pohľadu je dôležitá obnova a dobudovanie komunikácií a spevnených plôch, dobudovanie osvetlenia, umiestnenie prvkov drobnej architektúry t. j. lavičiek, odpadkových košov, altánkov a prírodných odpočívadiel.

Obnovený park vidíme aj ako miesto pre kultúru, ktorá bude svojim obsahom vhodne dopĺňať parkový priestor a prinavráti mu rozmer, aký poznáme z jeho histórie. Do budúcnosti sa tak v parku počíta s organizovaním príležitostných exteriérových kultúrno-spoločenských podujatí, zameraných na najrôznejšie vekové skupiny. Park ponúka možnosť aj na realizáciu statických environmentálno-vzdelávacích náučných panelov.

V nadväznosti na blízky biokoridor regionálneho významu Malý Dunaj bude park slúžiť aj ako lokálne “biocentrum” pre podporu biodiverzity v obci Malinovo. Pre tento účel budú v parku umiestnené také prvky, ktoré poskytnú chráneným živočíchom úkryt, hniezdisko alebo miesto pre rozmnožovanie.

V neposlednom rade má byť obnovený park aj zónou aktívneho oddychu a rekreácie. Pre tento účel sa plánuje vytvorenie priestoru pre športové aktivity v podobe ihriska so športovými prvkami a prispôsobenia okolitej časti parku týmto potrebám. Tieto športové prvky budú navrhnuté tak, aby nenarúšali kultúrno-historické hodnoty ako i charakter a založenú kompozičnú štruktúru hodnoty parku.

Počas všetkých etáp rekonštrukcie parku bude zabezpečená priebežná údržba porastov, pri obnove parku budú vlastníci plne rešpektovať štatút národnej kultúrnej pamiatky a dôsledne dbať na ochranu perspektívnych a hodnotných drevín.

Bezpečnosť a dodržiavanie poriadku v parku zabezpečí správca areálu. Park bude prístupný verejnosti 7 dní v týždni. Návštevné hodiny upresní správca, pričom predpokladáme ich sezónnu úpravu (letný/zimný režim). V parku bude stanovený režim prevádzky vrátane regulácie pohybu ľudí, cyklistov a psíčkarov.

Dôležitým bodom prínosu parku je zabezpečovanie adaptačných opatrení na negatívne dôsledky zapríčinených klimatickou zmenou. Vegetácia v parku bude vytvárať mikroklimaticky „ostrov“ v priestore, ktorý bude poskytovať tieň a pridružené ochladzovanie dotknutého okolia parku. Rovnako dôležitým aspektom parku bude zadržiavanie CO₂ z atmosféry a jeho transformácia do budovania tiel drevín a rastlín.

4 PREDPOKLADANÉ ZMENY NÁRODNEJ KULTÚRNEJ PAMIATKY

Pri obnove areálu národnej kultúrnej pamiatky pôjde predovšetkým o nasledovné aktivity:

4.1 Revitalizácia parkovej zelene

4.1.1 Inventarizácia drevín

- zhodnotenie zdravotného stavu drevín, určenie spoločenskej hodnoty drevín, návrh ošetrovania a údržby drevín, perspektíva drevín, etapizácia výrubov,
- označenie stromov arboštítkami pre uľahčenie identifikácie stromov a ich údržby.

4.1.2 Údržba drevín

- minimalizácia výrubov, preferovanie ošetrovania a údržby drevín,
- výrub drevín s ťažkým poškodením,
- odstránenie invázných druhov drevín,
- odstránenie neperspektívnych drevín, ktoré nie sú v súlade s koncepciou zelene parku,
- ošetrovanie drevín s imelom a brečtanom,
- úprava vybraných odumretých stromov alebo jedincov s ťažkým poškodením do formy torz, v súlade s legislatívou,
- údržba drevín (orezy a údržba podľa arboristických štandardov)
- ošetrovanie existujúcich hodnotných drevín a dosadba odumretých jedincov z týchto skupín a solitérov:
 - 1. skupina platanov
 - 2. skupina brestovcov
 - 3. skupina pagaštanu konského
 - 4. skupina líp
 - 5. pôvodná skupina gledície južne od kaštiela
 - 6. skupina ihličín na pôvodnom mieste vyznačenom na mape z roku 1894
 - 7. solitér staršej lipy pri vých. hranici parku
 - 8. zbytok z pôvodnej skupiny borovice lesnej
 - 9. skupina listnatých stromov na okraji priekopy
 - 10. torzo lipy pravdepodobne z pôvodnej alejovej úpravy
 - 11. pôvodná dnes vyschnutá skupina orecha čierneho
 - 12. torzo agátu a dvojkmeň agátu
 - 13. agát pri J vstupe do kaštiela
 - 14. duby pri severnej komunikácii
 - 15. skupina Gymnocladus
 - 16. jedince judášovec
- ochrana a ošetrovanie senescentných stromov,
- odstránenie poškodených kríkov a výsadba nových s podmienkou vybudovať zbierku - rôzny sortiment kríkov na poznávanie.

4.1.3 Koncepcia zelene

- obnovenie pôvodných dispozícií a priehľadov (výrub chorých stromov, doplňujúca výsadba kompozičných prvkov):
 - priehľad na kaštieľ od veľkého lúčneho priestoru
 - čiastočný priehľad na kaplnku
 - obnova kompozične zaujímavých drevín v západnej časti parku
 - obnova a vyčistenie priekopy a obnovenie dominantného postavenia kaštieľa
- obnova obvodovej zelene s nízkou sadovníckou hodnotou, najmä pozdĺž južného a východného oplotenia – výrub suchých a chorých neperspektívnych drevín, prehustené porasty, obnova optimálneho druhového zloženia, zvýšenie zdravotnej a estetickej hodnoty drevín,
- v obvodovej zeleni ponechanie vybraných plôch na samovývoj, edukatívny charakter,
- vo východnej a severnej časti parku (po hlavnú bránu) doplniť obvodovú zeleň pri oplotení,
- doplnenie sortimentu autochtónnych krov v obvodovej zeleni,
- obnova kostrových prestarnutých drevín,
- nádvorie – úprava zelene.

4.1.4 Druhovú skladbu a výsadbu drevín

- druhová skladba – doplnenie domácich kostrových drevín, najmä v obvodovej zeleni
- výsadba drevín, ktoré sú historicky spojené s malinovským parkom / obnova hodnotných skupín druhov: platan, orech čierny, maklura pomarančová, brestovec južný, borovica čierna, lipa malolistá, dub, pagaštan konský, gledíčia, agát a ľaliovník,
- preferovanie výsadby dlhovekých kostrových drevín,
- preferovanie ihličnatých drevín v priekope a pri kaštieli,
- druhová skladba obvodovej zelene prispôbená druhom dubových xerotermofilných lesov ponticko-panónskych a oblasti nížinných lužných lesov,
- doplnenie sortimentu o nové druhy – obohatenie dendrologickej zbierky o nové druhy a kultivary,
- založenie vresoviska
- založenie kvetinových záhonov vo vstupnej časti od západu a okolo školskej jedálne - sortiment trvaliek na slnko, polotieň, do tieňa,
- založenie rozária na viacerých miestach v parku, divoké ruže a kultivary – edikatívny charakter.

4.1.5 Trávnaté plochy

- revitalizácia trávnatých plôch vo forme lúčnych porastov, podpora bylinných spoločenstiev,
- kosenie, zalievanie, hnojenie – trvalá údržba,
- vytvorenie pobytových lúk, striedanie kosených a nekosených plôch.

4.1.6 Ovocná a kvetinová lúka, včelia záhrada

- výsadba menej známych ovocných druhov a druhov nevyžadujúcich chemické ošetrovanie; pestovanie v menšom rozsahu, skôr so zámerom vytvoriť zbierku (čerešne, marhule mišpule, maliny, orechy, jedlé gaštany, oskoruše, moruše, jarabiny, slivky, zemolez, muchovník),

- ovocné stromy na kvetinovej lúke, včelia záhrada ako podpora ovocných stromov.

4.1.7 Údržba parku

- zabezpečiť údržbu v celom parku prostredníctvom zamestnaného pracovníka, ktorý bude vykonávať celoročne údržbu, v súčinnosti s obcou a školou,
- bude zamestnaný pracovník, ktorý bude vykonávať údržbu,
- v súčinnosti so školou a študentmi.

4.1.8 Likvidácia skládky bioodpadu a vytvorenie nových priestorov pre kompostovanie bioodpadu

- likvidácia skládky odpadu, v ktorom je okrem bioodpadu aj ostatný odpad, ktorý nie je možné kompostovať,
- výber 2 miest v okrajovej časti parku, dostupné technikou, kde by sa ukladal biologicky rozložiteľný odpad a následne by sa mohol riadne upravený kompost využívať pri zlepšovaní kvality pôdy.

4.2 Terénne úpravy

- nevyhnutné terénne úpravy s minimálnym výrubom stromov,

4.3 Rekonštrukcia a dobudovanie technickej infraštruktúry

4.3.1 Rekonštrukcia oplotenia a vstupov do parku

- oprava a údržba vstupov – brán,
- doriešenie uzamykateľných vstupov a brán s ohľadom na budúcu prevádzku parku s vyhradenými návštevými hodinami,
- oprava a doplnenie oplotenia.

4.3.2 Obnova/dobudovanie komunikácií a spevnených plôch

- obnova komunikačnej siete a zokruhovanie,
- bezbariérovosť.

4.3.3 Rekonštrukcia a dobudovanie osvetlenia

- rekonštrukcia a dobudovanie osvetlenia,
- VN vedenie v západ. časti parku bude odstránené.

4.3.4 Modernizácia inžinierskych sietí

- rekonštrukcia relevantných inžinierskych sietí, vrátane prípravy kamerového systému

4.3.5 Zdroj vody na zalievanie, vodozádržné opatrenia

- zabezpečenie vodného zdroja na zalievanie nových aj existujúcich výsadiel,
- vodozádržné opatrenia na dažďovú vodu zo striech kaštieľa a školy,
- dažďová záhrada, vsakovacie rigoly.

4.4 Oddychovo-rekreačné priestory a aktivity

4.4.1 Vybudovanie odpočívadiel

- obnovenie nepriechodných odpočívadiel, ktoré budú mať charakter kľudových miest, vo forme altánku, alebo len na voľnom priestranstve,
- v priestore pred školou pri studni vybudovanie polyfunkčného prírodného odpočívadla z dreva, dizajnového jednoduchého čistého tvaru.

4.4.2 Slnčný kúpeľ

- rekonštrukcia slnečného kúpeľa vo forme drevených prvkov na oddych

4.4.3 Vybudovanie priestoru pre exteriérové kultúrno-spoločenské aktivity

- vybudovanie priestoru pre exteriérové kultúrno-spoločenské aktivity

4.4.4 Vytvorenie športových okruhov

- v divokej časti parku obnoviť bežecký okruh doplnený športovými prvkami

4.4.5 Premiestnenie detského ihriska

- premiestnenie detského ihriska, modernizácia,
- osadenie prírode blízkych hracích prvkov (dendrofón, kladiny a pod.).

4.4.6 Premiestnenie ihrísk za účelom multifunkčného využitia

- premiestnenie nevhodne umiestnených ihrísk

4.4.7 Aktivity pre dospelých resp. seniorov

- šach, petang, kolky

4.5 Obnova mobiliáru a vybavenia parku, zaujímavosti parku

4.5.1 Osadenie lavičiek, odpadkových košov a prvkov drobnej architektúry

- osadenie lavičiek,
- osadenie odpadkových košov,
- osadenie prvkov drobnej architektúry.

4.5.2 Umiestnenie informačných tabúl /popisov na náučnom chodníku,

- informačné tabule k parku, orientačné mapy,
- vybudovanie náučného chodníka s infopanelmi (História parku, Dreviny parku, Rastliny parku, Živočíšstvo parku,....),
- inštalácia výučbových prvkov k náučnému chodníku napr. k prierezy kmeňov stromov a pod.

4.5.3 Rekonštrukcia jazierka a skalky v priekope

- Bude zrekonštruované jazierko a skalka, ktoré bude zakomponované do adaptačných opatrení na zmenu klímy. Jazierko bude poskytovať životný priestor obojživelníkom a vodným bezstavovcom. Skalku budú využívať ako úkryt a priestor pre vyhrievanie mnohé plazy (najmä jašterice).

- Jazierko a skalka poskytnú statický bod pre sledovanie prírody – environmentálny aspekt Malinovského parku.

4.5.4 Osadenie prvkov pre podporu biodiverzity

- Osadenie prvkov pre podporu biodiverzity - prvky poskytnú statický bod pre sledovanie prírody – environmentálny aspekt Malinovského parku:
 - V parku budú umiestnené na drevinách drevené búdky zvlášť pre vtáky a zvlášť pre netopiere. Búdky budú atrahovať vtáky a netopiere do parku a tým zvyšovať ich populáciu v priestore. Prospešnosť prítomnosti živočíchov v parku sa bude odzrkadľovať v predáci nežiadúceho hmyzu (napr. komáre, vošky, a pod.),
 - V parku budú osadené aj „hmyzie hotely“ a ježovníky. Taktiež z drevenej hmoty po výrube stromov budú vytvorené kopy, ktoré budú vytvárať úkryt pre živočíchov.
- Miesta vybrať tak, aby esteticky nenarúšali park.

4.5.5 Priestor pre land art prvky

- priestor pre land art prvky

4.5.6 Imitácia a prepojenie vodnej priekopy

- výsadba cibulovín modrej farby v priekope ako pripomienka vodnej priekopy, na jar, pred olistením stromov bude priekopa modrou farbou evokovať vodu ako memento na vodný hrad, ktorý sa historicky spomína a v priekope bývala voda
- prepojenie malého a veľkého okruhu cez vodnú priekopu – obnova schodíkov alebo premostenie vo forme dreveného mostíka tesne nad terénom .

4.6 Zázemie pre školu

4.6.1 Vybudovanie skleníkov

- vybudovanie skleníkov na pestovanie rezaných kvetov so samostatnými oddeleniami pre úžitkové účely a pre expozičné/predajné účely.

4.6.2 Záhony na pestovanie

- záhony na pestovanie

4.6.3 Rekonštrukcia učebne v prírode

- rekonštrukcia odpočívadla ako triedy/učebne v prírode (rondel) v podobe altánku,
- lavice, prípadne stôl na ukážky drevín alebo aranžovania,
- umiestniť pergoly a konštrukcie pre popínavé dreviny: Akebia, Aristolchia, Actinidia, Campsis, Celastrus, Hydrangea, Clematis – sortiment, Polygonum, Lonicera, Parthenocissus, Rosa, Wisteria – vytvoriť zbierku,
- vstupy do altánku využiť pre ukážky rôznych typov dlažieb využívaných v záhradníctve.